

De minister van Justitie en Veiligheid
De heer F.B.J. Grapperhaus
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum
28 februari 2018
Ons kenmerk

Bijlage(n)

CONCEPT-VNG-REACTIE

Onderwerp
Evaluatie Politiewet 2012

Geachte heer Grapperhaus,

Algemeen

Medio november vorig jaar heeft u ons het eindrapport met bijlagen van de commissie Evaluatie Politiewet 2012 toegestuurd. Wij hebben de heer Kuijken, voorzitter van deze commissie, input mee gegeven voor zijn rapport via onze commissie Bestuur en Veiligheid, waar hij in juli 2017 te gast is geweest. De heer Kuijken heeft zijn rapport ook onlangs toegelicht in deze commissie. Mede op basis van deze gesprekken willen wij u graag onze reactie op het evaluatierapport doen toekomen.

Wij zijn van mening dat de commissie Kuijken een goede analyse heeft gegeven van de wijze waarop de huidige politieorganisatie tot stand is gekomen en van de huidige stand van zaken in het reorganisatieproces. De implementatie van de Politiewet is mede als gevolg van de 'herijking' nog niet af en wij zijn het met de commissie eens dat nog geen eindoordeel kan worden gegeven over de effecten van de wet. Tevens zijn wij van mening dat er op dit moment geen reden is om tot fundamentele wijzigingen in de politieorganisatie over te gaan. Wij realiseren ons dat het hele reorganisatieproces de afgelopen jaren veel heeft gevraagd van de politie en waarderen het daarom des te meer dat de politie op lokaal niveau wel altijd aanwezig was en adequaat heeft gereageerd als de situatie daarom vroeg.

Wij zijn het met de commissie Kuijken eens dat de politieorganisatie zich de komende jaren verder moet doorontwikkelen en verbeteren. De commissie doet hiervoor ook diverse aanbevelingen. In deze brief geven wij graag onze reactie op een aantal van deze aanbevelingen.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

vng.nl

Balans in verdeling bevoegdheden en verantwoordelijkheden

Wij zijn het eens met de constatering van de commissie dat er een verbetering kan plaatsvinden in de verdeling van de bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen de politie, het gezag op lokaal en regionaal niveau en de minister van JenV. Wij menen dat de minister mede als gevolg van de behandeling van de Politiewet 2012 in de Eerste Kamer teveel bevoegdheden en verantwoordelijkheden over de politie heeft gekregen. De minister vervult daarbij meerdere rollen, te weten eigenaar, opdrachtgever, opdrachtnemer en gezaghebber, die zich soms niet goed tot elkaar verhouden. Dit leidt ertoe dat in de dagelijkse praktijk wordt ervaren dat de politie teveel centraal en vanuit de nationale prioriteiten wordt aangestuurd. Dit gaat ten koste van het gezag over de politie door burgermeesters en officieren van justitie in de lokale en regionale driehoeksoverleggen.

Wij zijn met de commissie van mening dat de korpschef meer beheersbevoegdheden en verantwoordelijkheden moet krijgen, die nu nog bij de minister liggen. Wij denken hierbij bijvoorbeeld aan het opstellen van de politiebegroting en de jaarrekening en het voeren van cao-onderhandelingen. Tegelijkertijd menen wij dat de korpschef in de bedrijfsvoering meer ruimte moet bieden voor flexibiliteit en maatwerk in de landelijke eenheden, districten, basisteams en wijkteams. Op die manier ontstaat er ook meer ruimte in de driehoeksoverleggen voor afspraken tussen gezag en politiechefs van districten / basisteams over de aanpak van lokale en regionale prioriteiten.

LOVP

Wij onderschrijven de aanbeveling dat het LOVP moet blijven bestaan en dat dit overleg onder leiding van een onafhankelijk voorzitter moet komen te staan. Het LOVP moet het gremium zijn waar gezag en beheer elkaar ontmoeten en waarbij ieders rol en verantwoordelijkheid helder zijn. Wij hechten eraan dat de minister van JenV als bestuurlijk en politiek verantwoordelijke voor de politieorganisatie zelf aanwezig is en blijft bij het LOVP. Tevens hechten wij eraan dat er naast de regioburgemeesters ook een vertegenwoordiging van gemeenten met minder dan 100.000 inwoners in het LOVP vertegenwoordigd blijft. Wij gaan hierbij uit van een personele unie met het lidmaatschap van de commissie Bestuur en Veiligheid van de VNG, zoals dat ook nu het geval is.

Lokale sturing van de politie

Wij zijn verheugd dat uit de onderliggende rapporten blijkt dat gemeenten meer en beter onderbouwd sturen op de politie door het vormgeven van lokaal of regionaal veiligheidsbeleid. De regierol van het lokaal bestuur over het lokale veiligheidsbeleid is verder versterkt en daarmee ook de doorwerking van de integrale lokale veiligheidsplannen op de lokale politiezorg.

Uit de rapporten blijkt dat de landelijke prioriteiten in de praktijk goed verenigbaar zijn met de lokale prioriteiten. Tegelijkertijd geeft bijna de helft van de burgemeesters aan dat de landelijke prioriteiten ten koste gaan van de lokale prioriteiten. Dit komt met name door de sturing van boven door de korpschef op de landelijke prioriteiten. De onderzoekers constateren dat er vooral spanning zit als gevolg van de beperkt beschikbare politiecapaciteit. Veel burgemeesters zijn positief over het functioneren op zich van de politie, maar niet over de beschikbare politiecapaciteit. Hierdoor staat de aandacht voor specifieke lokale problemen onder druk. In kleine landelijke gemeenten is regelmatig tekort aan politiecapaciteit en worden aanrijtijden niet altijd gehaald vanwege grote afstanden. De basisteams worden (ook door politiemensen) vaak als groot, anoniem en moeilijk stuurbaar ervaren. Er is een grotere afstand ontstaan tussen politie en de burgers in de wijk. De betrokkenheid van de burger bij de politie komt onder druk te staan vanwege de sluiting van

politiebureaus, servicepunten met beperkte taakstelling (geen persoonlijke aangifte mogelijk) en afwezigheid van de politie in wijken en buurten.

Gezien de hiervoor genoemde constatering menen wij dat de lokale sturing van de politie de komende jaren aandacht blijft verdienen. De lokale gezagsdriehoek en de daar vastgestelde (lokale) prioriteiten moeten leidend zijn bij de aansturing van de politie. Ook de bijbehorende capaciteit bij de politie blijft de komende jaren een belangrijk aandachtspunt, waarbij tevens de gevolgen van de forse uitstroom de komende jaren bij de politie moet worden betrokken.

Samenwerking politie en boa's

Vanwege de gaten die er de afgelopen jaren zijn ontstaan bij de inzet van politie op lokaal niveau zijn steeds meer gemeenten ertoe over gegaan om toezicht en handhaving in de wijken en buurten in te vullen door middel van de inzet van gemeentelijke boa's. Over het algemeen is er in de dagelijkse praktijk sprake van een goede en gelijkwaardige samenwerking tussen politie en boa's die in de openbare ruimte werkzaam zijn. De politie legt hierbij de focus op de bescherming van de openbare orde en veiligheid en de gemeentelijke boa's op de bescherming van de leefbaarheid in de woon- en leefomgeving. Politie en boa's werken samen, vullen elkaar aan en versterken elkaar. Deze boa's openbare ruimte (domein 1) worden gefinancierd door gemeenten. De gemeenten bepalen in nauw overleg met hun partners in de lokale driehoek voor welke prioriteiten de boa's - gekoppeld aan de prioriteiten van de politie - worden ingezet. Er is naar onze mening geenszins sprake van het ontstaan van een nieuwe lokale politielag, zoals de commissie Kijken aangeeft.

De VNG heeft in voorjaar 2016 een boa-visiedocument 'Handhaving sterk in de openbare ruimte. Omdat de burger dat van ons verwacht' gepresenteerd. In dit document pleiten wij onder meer om de term 'operationele regie' door de politie over de boa's te schrappen. Dit document is met uw ambtsvoorganger in het Strategisch Beraad Veiligheid besproken. Vervolgens is afgesproken om deze term te veranderen in 'operationele samenwerking' op gelijkwaardige basis tussen politie en boa's. De Boa-beleidsregels zijn hierop medio 2017 aangepast. Kennelijk heeft de commissie Kijken deze wijziging over het hoofd gezien.

Mede op verzoek van uw ministerie hebben wij vorig jaar onder onze leden een inventarisatie gehouden van de behoeften die er in de dagelijkse praktijk leven tot wijziging van de Boa-beleidsregels en de bijbehorende domeinlijsten. In oktober 2017 hebben wij u de VNG-inzet voor deze wijziging toegestuurd. Gezien de beperkte politiecapaciteit in de wijken en buurten de afgelopen jaren én de aanstaande forse uitstroom bij de politie, pleiten wij voor meer inzet én extra bevoegdheden voor de gemeentelijke boa's. Wij denken hierbij bijvoorbeeld aan de handhaving van lichte verkeersovertredingen in woonwijken, winkelgebieden en schoolomgeving. Opnieuw invoeren van de pv-vergoeding hoort hier ook bij. Ook pleiten wij voor een grotere rol voor de lokale driehoek bij de besluitvorming over de toekenning van geweldsmiddelen en –bevoegdheden. Korthedshalve wijzen wij u graag naar ons boa-visiedocument en de VNG-inzet tot wijziging van de Boa-beleidsregels (zie bijlagen).

Slot

Wij hebben ons in deze brief beperkt tot een aantal onderwerpen die voor ons het meest van belang zijn. Voor het overige kunnen wij u verwijzen naar de schriftelijke reactie van Bureau regioburgemeesters, die wij in grote lijnen kunnen onderschrijven.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Algemeen Directeur